T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 16 Ekim 2020
Sayı : 1979

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 19/10/2020 11:07
Sayı: -120.10-E.00000726934

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de 12 yaşına giren her "çocuğun" yasal olarak cezai ehliyeti bulunmakta ve bir yetişkin gibi suç sayılan eylemlerinden sorumlu tutulup cezaevine girmektedir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Yılmaz Çiftçi'nin Kasım 2019'da paylaştığı verilere göre, cezaevlerinde 2 bin 500 çocuk mahkum var. Bunların yanı sıra 780 çocuk da cezaevinde annesinin yanında kalmaktadır. Bunlardan kaçının yapılan son infaz düzenlemesiyle cezaevinden çıktığı bilinmese de cezaevlerinde halen çok sayıda çocuk olduğu tahmin edilmektedir.

Kanunlara göre çocukların tutuklanmasının son çare tedbiri olduğu belirtilse de Türkiye'de çok sayıda çocuk tutuklu ve hükümlü olarak cezaevlerinde bulunmaktadır. Yarısına yakını yetişkin koğuşlarında kalan, birçoğu ailesinden çok uzaktaki cezaevlerine gönderilmektedir. Çocukların cezevlerinde uğradığı hak ihlalleri ise çoğu zaman tespit edilememektedir. İlgili kurumların gerekli bilgileri ve verileri paylaşmaması nedeniyle hapisteki çocukların sayısı dahi net olarak bilinmezken, yaşam koşulları, eğitim hakkına ulaşıp ulaşamadıkları, beslenme ya da çocuk olmaktan kaynaklı haklarının karşılanıp karşılanmadığı da belirsizdir.

Türkiye, Çocuk Hakları Sözleşmesini 14 Ekim 1990'da imzalayıp, 27 Ocak 1995 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe koymuştur. Sözleşmeyle her ne kadar çocuk haklarının korunması amaçlanmış ve taraf devletlerin bu hakların yaşama geçirilmesi için yükümlülüklere uymaları gerekse de Türkiye'de bunun gereğinin yapılmadığı çok açık bir şekilde görülmektedir. Bunun en bariz örneği ise cezaevinde anneleriyle birlikte kalmak zorunda bırakılan çocuklardır. Anneleriyle birlikte kalan çocuklar, ayrı yataklarının olmaması, sağlık haklarına ulaşamamaları, oyuncak ve gıdaya ulaşamama gibi hak ihlalleri yaşamaktadır.

Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası belgelerde çocukların tutuklanması veya hapis cezasına çarptırılmaları halinde takip edilmesi gereken ilkelerde ve ulusal mevzuatta yer alan hükümlerde çocukların üstün yararımn korunması esastır.

Suça sürüklenen çocuklar ve anneleriyle birlikte kalan çocuklar cezaevlerinde başta eğitim ve sağlık hakkı olmak üzere bir çok hak ihlali yaşamaktadır.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST), Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi'nin 30'uncu yılında Türkiye'de bulunan cezaevlerinde çocuk hükümlü ve tutuklu durumuyla ilgili 2019 yılında hazırladığı 'Türkiye'de Çocuk Mahpus Olmak' raporuna göre; Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 28'nci Maddesi'nde yer alan fırsat eşitliği ve eğitim hakkı Türkiye'deki hükümlü ve tutuklu çocuklara uygulanmadığı bilgisi yer almaktadır. Ayrıca raporda cezaevindeki çocukların eğitim hakkının da ihlal edildiği de dile getirildi. "Çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumlarındaki tutuklu çocuklar, üzerlerine atılı suç henüz mahkeme kararıyla tespit edilmemiş olsa dahi -masumiyet karinesi göz ardı edilerek- hapsedilmenin ağır koşullarıyla karşılaşmakta, örgün öğretimlerini bırakmak zorunda kalmaktadır. Yargılama sürelerinin uzunluğu ve tutuklamanın sıklıkla başvurulan bir yol olması dikkate alındığında hapis cezalarının eğitim hakkını doğrudan engellediğini söylemek yerinde olacaktır. Çocukların hüküm aldıktan sonra geçtikleri eğitimevlerinde örgün öğretime dahil olmaları mümkün olsa da pek çok çocuğun açık öğretime yazıldığı ya da açık öğretimi de tercih etmediği görülmektedir.

T. B. M. M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
CHP
1923
GRUP BAŞKANLIĞI

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 19/10/2020 11:07
Sayı: -120.10-E.00000726934

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 24. maddesi gereğince, her çocuğun en iyi sağlık düzeyine kavuşma , tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır. Uluslararası belgelerde de özgürlüğü kısıtlanan çocukların özel sağlık gereksinimi olduğu belirtilmiştir. Havana Kurallarına göre Her çocuğa diş, göz ve ruh sağlığı bakımı da dahil, hem önleyici ve hem de tedavi edici nitelikte yeterli sağlık hizmetleri ile, çocuğun sağlığı bakımından gerekli görülen ilaçlar verilmeli ve gerekirse özel beslenme rejimi uygulanmalıdır. Koronavirüs salgını tüm dünyada etkisini sürdürürken, özellikle cezaevlerinde kalanlar daha büyük risk altında bulunmaktadır. Tutuklu ve hükümlüler; kalabalık koğuşlar, hijyen, beslenme ve sağlık hakkına erişim konusunda sorun yaşamaktadır. Adalet Bakanlığı'nın açıkladığı cezaevlerine dair tedbirler kapsamında gerekli önlemlerin alınmadığı, hijyen koşullarının sağlanmadığı haberleri de son zamanlarda basında yer almaktadır. Maskelerin parayla satıldığı, dezenfektan işlemlerinin yapılmadığı, sabun, dezenfektan gibi temizlik malzemelerine erişimin olmadığı iddiaları gündemdedir. Cezaevinde bulunan çocukların başta sağlık hakkı olmak üzere daha çok hak ihlaline uğradığı insan hakları savunucuları tarafından dile getirilmektedir.

Suça sürüklenen çocuklar ve anneleriyle birlikte kalan çocukların koronavirüs salgınında cezaevlerinde başta eğitim ve sağlık hakkına erişimindeki engellerin araştırılması, çocuğun üstün yararının korunması esasıyla hak ihlallerinin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'nci maddeleri gereğince bir araştırma komisyonu kurularak konunun tüm boyutları ile araştırılmasını arz ederiz.

Ali Haydar Hakverdi
Ankara

Sezgin Tanrıkulu
İst

Gülizar BİÇER KARAÇA
Denizli Milletvekili

Ali Sekmen
İstanbul Mu

Kadim Durmaz
Tokat Mu

Veli Ağbaba
Malatya Mu

Aykan Erdemir
Antalya Mv.

Mahmut Tanal
İst

Hüseyin Yıldız
Aydın Mu

Canan Kaçmaz Semercioğlu
Edirne Mu

Polat Sarıaslan
Tunceli Mu

Yücel Özkaya
Bursa Mu

Alpay Antmen
İzmir Mu

T. B. M. M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
1923

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 19/10/2020 11:07
Sayı: -120.10-E.00000726934

1979.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Tahsin Tarhan	Kocaeli	
Servet Ünsal	Ankara	
Burhanettin BULUT	Adana	
Mursel ALBAN	Muğla	
Kemal Bekir	İzmir	
Cengiz Gökçel	Mersin	
Okan GAYTANCIOĞLU	Edirne	
Orhan Sarıbal	Bursa	
Yıldırım KAYA	ANKARA	
Mahir Polat	İzmir	

T.C. T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
CHP
1923
GRUP BAŞKANLIĞI